

„Maminka taky kouřila“

Kouří děti kuřáků častěji nebo je zkušenost se závislostí rodičů spíše odradí? Budou se děti z rodin, kde jsou často hádky, chovat agresivněji a útočněji nebo budou plaché a zakřiknuté? Jak se vzor, kterým jsme nyní našim dětem projeví v jejich chování až budou téměř dospěli?

Na tyto otázky se částečně pokouší odpovědět rozsáhlá studie, které se účastnilo více než 1500 chlapců a dívek. Formou dotazníku zkoumali možnou souvislost rodinného prostředí a některých typů rizikového chování dospívajících. Do výzkumu byli zapojeni nejen dospívající, ale i jejich rodiče.

Rizikové chování adolescentů, na které se výzkum zaměřil, bylo pravidelné užívání návykových látek, záškoláctví a agresivní chování. Postupně byl porovnáván společný výskyt rizikového chování a vybraných vlastností rodinného prostředí jako jsou kouření či alkoholismus rodičů, hádky rodičů a dítěte, míra zaměstnanosti rodiče, dlouhodobé nemoci rodiče a netypické situace v rodině jako například spor o dítě nebo dítě o které pečují babička a dědeček.

„Jedna cigareta neuškodí“

Nejvýraznější souvislost se projevila mezi kouřením rodičů a kouřením dětí. Děti, které kouřily pocházely mnohem častěji z rodin, kde alepoň jeden z rodičů kouřil. Kouření dětí se vyskytovalo i ve skupině rodičů nekuřáků, avšak mnohem častěji měli rodiče nekuřáci také děti, které pravidelně nekouřily. Roli hraje také množství cigaret, které rodič vykouří. Nejčastěji kouřily děti, jejichž rodiče vykouřili 10-19 cigaret denně.

„Kocour není doma, myši mají pré...“

A co alkohol? Žádná souvislost mezi pravidelným pitím rodičů a pravidelným užíváním alkoholu jejich dětí se neprokázala. Svou roli v tomto případě může sehrát i fakt, že stopy po kouření jsou přítomny formou nedopalků, kouře, krabiček a popelníků, zatímco alkohol často rodiče konzumují nepozorováni. Podařilo se také zjistit, že děti, které nemají časté konflikty s rodiči méně často kouří a také se u nich mnohem méně často objevovaly poruchy chování. **Výrazně častěji** také kouří a holdují alkoholu děti, jejichž matka bývá v práci v noci a o víkendech. Pokud je matka nezaměstnaná, objevovalo se častěji agresivní chování dětí. V tomto případě může roli sehrát nedostatek nebo přemíra matčiny kontroly a pozornosti.

„Co se doma upeklo...“

Co se doma upeklo nemusí se však jíst pouze doma. Jestli dítě začne či nezačne kouřit nebo chodit za školu je spíše souhrou mnoha faktorů mezi které se kromě rodinného prostředí řadí vliv vrstevníků, školy, médií nebo jeho osobnostní charakteristiky. Pravděpodobnost, že potkáte svého potomka s cigaretou v puse tedy můžete značně snížit, pokud sami cigaretám neholdujete a netrávíte víkendy a noci v práci. Stále je to však pouze několik pravděpodobně správně zaškrtnutých čísel na tiketu, nikoli celá výhra v loterii.

Dle výzkumu: Vliv vybraných charakteristik rodinného prostředí na rizikové chování 15letých adolescentů. Jan Sebastian Novotný, Petr Okrajek. E-psychologie roč. 6, č.2. 2012.

Zpracovala: Eva Musterová Marvanová UČO 368 348

Článek byl zamýšlen jako článek do časopisu pro rodiče (Betynka, Maminka, Děti a My,...). Nesnažila jsem se tedy o příliš senzační tón a pracovala jsem s tím, že čtenář má motivaci se o výchově dětí dozvědět více. Bližší detaily jsem kvůli čtivosti textu nezmiňovala ačkoli mi teď ve vyznění článku oproti původní studii chybí.

Pěkné popularizační prvky jako mezinadpisy a chválím i za uvedení předpokládané čtenářské oblasti. O co "jednodušší" médium o to jasnější sdělení by mělo být. Váš stávající text je spíše zavádějící povahy. Skutenčně výzkum zjistil tak výrazné rozdíly? Zkuste se zamyslet znovu a využijte toho, že máte za sebou semestr statistiky. Prosím přepracovat.